

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.:811.135.1'367.625+811.133.1'367.625+811.161.1'367.625(043.2)

CELPAN-PATIC NATALIA

**STUDIU CONTRASTIV-TIPOLOGIC AL STRUCTURILOR
CU VERBELE MIȘCĂRII
ÎN LIMBILE ROMÂNĂ, FRANCEZĂ ȘI RUSĂ**

621.05 – SEMIOTICĂ, SEMANTICĂ, PRAGMATICĂ

Rezumatul tezei de doctor în filologie

CHIȘINĂU, 2025

Teza a fost elaborată în cadrul Departamentului Lingvistică Română și Știință Literară,
Facultatea de Litere, Universitatea de Stat din Moldova

Conducător științific:

CIOBANU Anatol, dr. hab., prof. univ., m.c. al AȘM

Consultant științific:

CEMÎRTAN Claudia, doctor în filologie, conferențiar universitar

Referenți oficiali:

HANGANU Aurelia, doctor habilitat în filologie, conferențiar universitar, Director general al Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare;

SPÂNU Stela, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Componenta Consiliului Științific Specializat:

SAVIN Angela, președinte al CȘS, doctor habilitat în filologie, conferențiar universitar, Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al USM;

GHERASIM Alexandra, secretar al CȘS, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova;

MANOLI Ion, membru al CȘS, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, Universitatea Liberă Internațională din Moldova;

BĂRBUȚĂ Ion, membru al CȘS, doctor în filologie, conferențiar cercetător, Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al USM;

SOBOL Aliona, membru al CȘS, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova.

Susținerea va avea loc la **27 iunie 2025**, ora **14.00**, în ședința Consiliului Științific Specializat **D 621.05-25-29**, din cadrul Universității de Stat din Moldova, **blocul nr. 3**, sala **434**, str. M. Kogălniceanu, 65, MD-2009, mun. Chișinău, Republica Moldova.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova și pe pagina web a ANACEC <https://www.anacec.md/>.

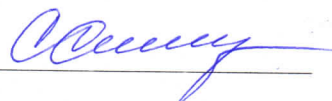
Rezumatul a fost expedit la 26.05.2025.

**Secretar științific
al Consiliului Științific Specializat:**
dr., conf. univ.

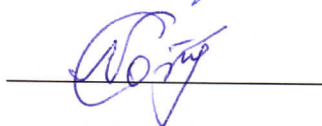
GHERASIM Alexandra

Consultant științific,
dr., conf. univ.

CEMÎRTAN Claudia

Autor :

CELPAN-PATIC Natalia

© Celpan-Patic Natalia, 2025

CUPRINS

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII.....	4
CONȚINUTUL TEZEI.....	8
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	20
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	24
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI	26
ADNOTARE.....	30
АННОТАЦИЯ.....	31
ANNOTATION.....	32

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei abordate. Lucrarea este dedicată studiului comparativ-sincronic și semantic al structurilor cu verbe de mișcare în limbile română, franceză și rusă, în contextul bilingvismului român-rus și al predării limbii franceze în școlile din Republica Moldova, unde există o necesitate constantă de traducere și comprehensiune între aceste limbi în diverse domenii. Într-o societate plurilingvă, interferențele lingvistice sunt inevitabile, iar verbele de mișcare, frecvent utilizate în comunicare, necesită modele semantico-sintactice clare, bazate pe analiza unui corpus din literatura artistică și mass-media. Studiul contrastiv al acestor verbe contribuie la prevenirea interferențelor și corectarea erorilor în comunicarea vorbitorilor de limbi diferite.

Deși cercetările privind verbele de mișcare sunt abundente în alte limbi, se impune o analiză comparativă detaliată a acestora în română, franceză și rusă, având în vedere interacțiunea lingvistică româno-rusă și importanța limbii franceze în Europa Centrală și de Est, așa cum relevă raportul Organizației Internaționale a Francofoniei din 2022 [23]. Datele Biroului Național de Statistică reflectă un peisaj educațional plurilingv în Republica Moldova: 80,9 % dintre elevi studiază în limba română, 19 % în limba rusă; 86,8 % învață limba engleză ca limbă străină, 32,6 % – limba franceză, iar 24,9 % – limba rusă [13]. Aceste realități confirmă necesitatea promovării plurilingvismului educațional prin politici lingvistice coerente și studii contrastiv-tipologice, menite să sprijine activitatea cadrelor didactice, traducătorilor și cercetătorilor lingviști.

Având în vedere plurilingvismul caracteristic elevilor din Republica Moldova, se impune o abordare inter- și transdisciplinară a limbajului și a comunicării, întrucât limbile nu pot fi asimilate într-un cadru complet autentic, fără a lua în considerare interacțiunile și interferențele dintre ele. În acest context, o analiză contrastivă a fenomenelor lingvistice implicate în comunicare devine esențială. Actualitatea educațională evidențiază formarea continuă și recalificarea cadrelor didactice, fundamentate pe cercetări științifice, în vederea asigurării unui învățământ de calitate, aliniat politicilor europene privind plurilingvismul. În condițiile în care Uniunea Europeană promovează plurilingvismul și conservarea patrimoniului lingvistic și cultural, se conturează necesitatea unei contribuții științifice comparative menite să sprijine integrarea europeană și comunicarea eficientă atât cu Occidentul, cât și cu Orientul.

Studiul oferă repere teoretice și practice pentru cercetări viitoare privind dezvoltarea competențelor multilingve, aspect relevant pentru cerințele actuale ale mediului socioprofesional.

Repere epistemologice ale cercetării și corpusul utilizat. Baza teoretico-științifică a studiului se fundamentează pe concepte și teorii din lingvistica contrastivă, semantică, sintaxă, traductologie și tipologie, formulate în lucrări de referință semnate de autori consacrați ai

lingvisticii românești, franceze, engleze și ruse, printre care se numără: R. Lado, B. Pottier, J. Dubois, J. P. Boons, L. Tesnière, M. Grevisse, J.-P. Desclès, G. Gross, L. Talmy, D. Slobin, B. Lamiroy, A. Kopecka, M. Aurnague, B. Victorri, B. Fagard, A. Mardale, L. Sarda, D. Sikora, D. Stosic, C. Vandeloise, D. Laur, L. Varga, F. Debyser, F. Chilipaine, E. Coseriu, I. Iordan, D. Irimia, I. Diaconescu, I. Evseev, V. Guțu Romalo, S. Berejan, A. Ciobanu, A. Lența, D. Chițoran, T. Cristea, G. Rață, T. Cartaleanu, E. Constantinovici, A. Hanganu, V. Ungureanu, A. Vulpe, E. Oglindă, G. Cerches, A. Sobol, R. Galben, O. Bodean-Vozian, N. Spancioc-Cocieru, V. G. Gak, V. N. Iarțeva, R. Budagov, I. Sternin.

În urma unui proces de selecție realizat pe baza lucrărilor lexicografice din cele trei limbi, a fost stabilit un corpus lexical de circa **227 de verbe**. Pentru identificarea structurilor cu *verba movendi* în cele trei limbi analizate, cercetarea s-a bazat pe un eșantion de 1000 de ocurențe extrase din opere beletristice (I. Creangă, I. Druță, N. Dabija, E. Galaicu-Păun, V. Beșleagă, T. Țîbuleac; G. de Maupassant, A. Dumas, Voltaire, G. Flaubert, A. de Saint-Exupéry, É.-E. Schmitt, A. Nothomb, A. Gavalda, L.N. Tolstoi, F.M. Dostoievski) și presă (*Adevărul*, *Ziarul de Gardă*, *Le Monde*, *Новая газета*).

Scopul și obiectivele lucrării. Scopul rezidă în identificarea și analiza trăsăturilor semantice și a potențialului sintagmatic al verbelor de mișcare în limbile română, franceză și rusă, prin evidențierea asemănărilor și deosebirilor în utilizarea structurilor formate cu aceste verbe. Printre *obiectivele* propuse se numără:

1. Investigarea aportului lingvisticii contrastive la noile direcții ale cercetării lingvistice și la dezvoltarea abordărilor interdisciplinare;
2. Evidențierea rolului metodei contrastiv-tipologice aplicate la studiul fenomenelor lingvistice;
3. Analiza statutului tipologic al limbilor română, franceză și rusă prin prisma structurilor cu verbele mișcării;
4. Descrierea structurii semantice a verbelor de mișcare;
5. Stabilirea criteriilor de clasificare a verbelor de mișcare din diverse perspective: morfologică, semantică, valențială, tipologică;
6. Studiul comportamentului sintactico-semantic al verbelor de mișcare din perspectiva trăsăturilor de tranzitivitate și cauzativitate;
7. Determinarea tipologiei structurilor cu verbele de mișcare în cele trei limbi studiate prin evidențierea simetriei și asimetriei lor, a interferențelor lingvistice ce pot surveni în procesul utilizării verbelor de mișcare în comunicarea orală sau scrisă;
8. Formularea recomandărilor glotodidactice pentru profesorii de limbi străine, în contextul actual de modernizare a procesului educațional lingvistic.

Ipoteza de cercetare pornește de la premisa că verbele de mișcare din cele trei limbi vizate în prezentul studiu formează structuri tipologice asemănătoare, atunci când sunt însoțite de adverbe postpuse sau substantive (cu sau fără prepoziții) și structuri distincte, când sunt urmate de un alt verb (sau alte verbe). În acest context, se presupune că, din punct de vedere tipologic, limbile franceză și rusă manifestă mai multe similitudini structurale ale îmbinărilor cu verbele de mișcare, decât româna în raport cu franceza. De asemenea, se urmărește evidențierea diferențelor în modul de constituire a acestor structuri care trebuie luate în considerare atât în procesul de traducere, cât și în cel de predare – învățare a limbilor respective.

Metodologia cercetării științifice. Metodele de cercetare utilizate la elaborarea tezei sunt *generale*: documentarea științifică, observația, metoda descriptivă, analiza contextuală, sinteza, comparația, chestionarea, inducția și deducția; *specifice*: metoda lexicografică, contrastivă, tipologică; *moderne*: analiza semică, distributivă, transformațională, statistico-matematică. Metoda de bază aplicată în lucrare este cea *contrastivă*, întrebuițată pentru a compara configurația semantică a verbelor de mișcare și structurile lor sintactice în cele trei limbi: română, franceză și rusă, urmărind stabilirea asemănărilor și a deosebirilor acestora.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării rezultă din faptul că studiul reprezintă o încercare de a realiza o analiză semantică și sintagmatică a structurilor cu verbele mișcării în limbile română, franceză și rusă dintr-o perspectivă contrastivă și, totodată, printr-o abordare interdisciplinară, integrând finalități lingvistice, didactice și traductologice. În limba română se utilizează, în general, noțiunea largă de *verb de mișcare* care cuprinde *verbe locative*, *verbe ce denotă mișcarea părților corpului* și *verbe de deplasare*. Aceeași tendință se observă și în limba rusă, prin termenul *глагол движения*, și în lingvistica francofonă, prin *verbe de mouvement*. Studiul urmărește să clarifice această clasificare, diferențiind verbele care exprimă schimbarea poziției părților corpului fără deplasarea agentului în spațiu (ex. *a se întinde*, *a se așeza*) de cele ce presupun o mișcare efectivă dintr-un punct în altul (ex. *a merge*, *a zbura*), desfășurată în orice mediu sau direcție. Lucrarea se axează pe compararea verbelor de mișcare caracterizate prin semul [+deplasare] și a structurilor lor semantico-sintactice în limbile analizate.

Studiul urmărește extinderea cercetării lingvistice printr-o abordare inter- și transdisciplinară aplicată didacticii limbilor, vizând reducerea interferențelor lingvistice în structurile cu verbe de mișcare prin metoda contrastiv-tipologică. A fost realizat un inventar al acestor verbe în română, franceză și rusă, clasificate semantic, și s-a propus o tipologie a structurilor verbale de mișcare bazată pe o corelare semantico-morfosintactică (structuri tranzitive, cauzative, finale, prepoziționale, gramaticalizate etc.).

Cercetarea contribuie la aprofundarea lingvisticii contrastive și a sintaxei comparate, oferind un cadru teoretico-metodologic util pentru cercetările viitoare asupra structurilor verbale din limbi cu sisteme gramaticale diferite.

Semnificația teoretică a lucrării rezultă din: abordarea inter-/transdisciplinară a structurilor cu verbe de mișcare în cele trei limbi de studiu din perspectivă lingvistică; reactualizarea importanței lingvisticii contrastive în didactica modernă a limbilor; interpretarea perspectivelor de analiză semantică a verbelor de mișcare cu scopul delimitării nete a noțiunii în cauză prin relevarea trăsăturii [+deplasare]; analiza și descrierea noțiunilor de *gramaticalizare*, *tranzitivitate* și *cauzativitate* în raport cu verbe de mișcare; stabilirea tipologiei structurilor cu verbe de mișcare și compararea lor în limbile studiate; identificarea dificultăților de utilizare a structurilor cu verbe de mișcare în limbile cercetate; stabilirea regulilor de utilizare a structurilor cu **Vm** în limbile română, franceză și rusă, pentru evitarea erorilor de interferență.

Valoarea aplicativă a prezentei cercetări se manifestă în posibilitatea utilizării rezultatelor obținute în predarea cursurilor de *Introducere în lingvistică*, *Istoria limbilor romanice*, *Tipologia comparată a limbilor*, *Traductologie*, *Gramatică contextuală și comparată*. Rezultatele cercetării au fost folosite la redactarea a două suporturi de curs pentru învățământul superior și a unui manual de limba franceză pentru învățământul preuniversitar. Reperele teoretice și recomandările cercetării pot servi drept fundamente epistemologice în formarea continuă a cadrelor didactice, în special în ceea ce privește remedierea erorilor de tip interferențial în limbile analizate.

Aprobarea și validarea rezultatelor științifice. Rezultatele cercetării au fost prezentate în cadrul a 39 de conferințe și colocvii naționale și internaționale. La tema dată au fost publicate 8 articole în reviste de specialitate (*Intertext* și *Francopolyphonie*), 26 de rezumate ale comunicărilor din cadrul conferințelor și colocviilor naționale și internaționale, 2 lucrări științifico-didactice în limba franceză, aprobate la ședința Senatului Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (*Istoria limbilor romanice* (2018) și *Tipologia comparată a limbilor: părți de vorbire* (2022)), unele rezultate au fost aplicate în cadrul lucrului de coautor la manualul *Limba franceză pentru clasa a XI-a* din învățământul preuniversitar (2021).

Volumul și structura lucrării includ în 150 de pagini: *Adnotarea* în limbile română, rusă și engleză, *Introducerea*, trei capitole, concluzii generale și recomandări, o *Bibliografie* ce conține 338 de titluri și 4 anexe. În textul tezei sunt inserate 23 de tabele și 20 de figuri.

Cuvinte-cheie: *verb de mișcare, lingvistică contrastivă, clasificare semantică, structură semantică, sintagmatică, traducere, interferență lingvistică, limba română, limba franceză, limba rusă.*

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** se argumentează actualitatea temei de cercetare și importanța problemelor investigate, se realizează o prezentare succintă a cercetărilor teoretice privind problema abordată în lucrare, se prezintă metodologia aplicată, scopul și obiectivele tezei, caracterul inovator al studiului și originalitatea științifică, importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării și materialul factologic al investigației.

În Capitolul 1, intitulat **Lingvistica contrastivă: probleme și perspective**, se iau în discuție tezele teoretice care vizează *metoda contrastivă* și care constituie instrumentul de bază al studiului în cauză. *Analiza contrastivă* a fost mereu aplicată în studiul limbilor (chiar din antichitate), or totul se cunoaște prin comparare. Această metodă se consideră un principiu fundamental în domeniul științific, crucial pentru dezvoltarea și validarea cunoștințelor în varii domenii de cercetare. Metodele de bază ale comparării limbilor sunt: *istorică*, *contrastivă* și *tipologică* [11]. *Compararea limbilor* are legăturile/principiile ei de bază, cele de ordin lingvistic fiind: principiul comparării bilaterale, principiul sistemic, al corespondenței terminologice, al profunzimii de comparare, al gradului de înrudire, al aplicării cunoștințelor lingvistice, al respectării stilurilor funcționale, al lipsei limitării teritoriale, iar cele glotodidactice – principiul sincroniei, al simplității, al reducerii, al respectării dialectale și cel al interferenței lingvistice.

Metoda dată este strâns legată de predarea - învățarea limbilor: „analiza contrastivă se concentrează asupra descrierii diferențelor sistematice ce separă ambele limbi angajate în procesul învățării” [18, p. 50]. Metoda respectivă este examinată comparativ cu cea tipologică și cea comparativ-istorică, spre deosebire de care se referă la studiul sincron al limbilor neînrudite, prin accentuarea diferențelor, în locul asemănarilor, fără o clasificare a idiomurilor, ceea ce face lingvistica tipologică. Etapele analizei contrastive sunt considerate: observarea diferențelor, stabilirea similitudinilor lingvistice și formularea regulilor. *Metoda contrastiv-tipologică* este aplicată în teză, pentru a compara utilizarea contextuală a structurilor cu verbele de mișcare în trei limbi – română, franceză și rusă. Au fost aduse și argumente științifice în vederea actualității acestei metode, care, în ultimul deceniu, era considerată învechită, însă, *volens nolens*, cel ce studiază o limbă străină interpretează mereu fenomenele din limba respectivă prin prisma limbii materne, a experienței sale de viață, astfel se pot atesta tendințe de a construi enunțuri după structura limbii materne sau a altei limbi cunoscute. În atare cazuri, sunt necesare studii lingvistice care ar elucida în ce constau diferențele între limbile vizate și ar depista momentele de vulnerabilitate, pentru a evita interferențele lingvistice sau a remedia erorile deja comise.

Evoluția limbilor a fost înțeleasă grație *lingvisticii comparativ-istorice*, permițând clasificarea limbilor în familii, subfamilii și grupuri de limbi. *Lingvistica contrastivă*, spre

deosebire de cea *comparativ-istorică*, studiază nu doar limbi înrudite, dar și neînrudite, cu scopul de a stabili asemănările și deosebirile între ele, universalitățile și interferențele lingvistice. *Lingvistica contrastivă* utilizează aplicații practice pentru studiul limbilor străine, traducere și dezvoltarea resurselor lingvistice.

Termenii *analiză contrastivă* (care este un proces), *metodă contrastivă* (care este un mijloc), *lingvistică contrastivă* (care este un domeniu al lingvisticii), *gramatică contrastivă* (care este un subdomeniu al lingvisticii contrastive) [29], *lingvistică confruntativă* (domeniu aproape identic cu lingvistica contrastivă, axat pe aspecte critice în compararea limbilor) sunt aplicați ca sinonime contextuale parțiale, deși fiecare are nuanțe și utilizări particulare și nu sunt complet interșanjabili. Folosirea lor în calitate de echivalenți parțiali se presupune în contextul comparării limbilor atât înrudite, cât și neînrudite, pentru determinarea asemănărilor și a deosebirilor lor structurale, pentru clasificarea lor tipologică, pentru ameliorarea metodologiei predării/învățării limbilor străine și a traducerii, însă ținând cont de diferențele lor semnificative în cazul fiecărei abordări aparte.

Studiile contrastive pot fi atât *unidirecționale*, cât și *bidirecționale*: $LB \rightarrow LS$, $LS \rightarrow LB$, descriindu-se, mai întâi, sistemele separate ale limbilor, ca, ulterior, să se recurgă la compararea/confruntarea lor. Un studiu se consideră unidirecțional, de regulă, atunci când se cercetează influența limbii materne a unui vorbitor asupra unei limbi străine pe care acesta o studiază, pe când cercetările contrastive bidirecționale țin cont de influențele mutuale între două limbi sau dialecte. În atare context, se observă cum se influențează două idiomuri între ele în proces de contact lingvistic, cum poate apărea interferența lingvistică sau cum se dezvoltă competența lingvistică într-o limbă străină. Procesul unidirecțional este considerat mai simplu și se bazează pe influența directă a unei limbi asupra alteia, în schimb cel bidirecțional se dovedește a fi mai complex și ține cont de influențele reciproce.

Lingvistica contrastivă are o relație strânsă cu discipline precum: *lingvistica tipologică*, *lingvistica comparativ-istorică*, *semantica*, *traducerea limbilor*, *glotodidactica* etc. Astfel, *lingvistica comparativ-istorică* are unele tangențe cu lingvistica contrastivă: ambele se ocupă de compararea limbilor, dar se și deosebesc: prima este diacronică și studiază limbi înrudite, a doua este sincronică și vizează atât limbi înrudite, cât și neînrudite, prima are ca scop identificarea asemănărilor între limbi, pentru a stabili strălimba lor, cealaltă relevă atât asemănări, cât și deosebiri, pentru clasificarea limbilor după criterii structurale și contribuirea la eradicarea interferențelor lingvistice în didactica limbilor, prima are o abordare semasiologică, cealaltă – onomasiologică.

Lingvistica contrastivă se deosebește de cea tipologică prin faptul că are ca scop evidențierea asemănărilor și deosebirilor între limbile cunoscute și cele în proces de studiu, pentru a facilita asimilarea celor din urmă, în timp ce *lingvistica tipologică* compară limbile lumii pentru a realiza o clasificare tipologică a acestora. Ambele au pus bazele metodei contrastiv-tipologice în lingvistică și vizează compararea limbilor, doar că lingvistica contrastivă este aplicativă și pune accentul pe deosebirile dintre limbi, folosește un număr de limbi limitat (de regulă, 2-3) și un material lingvistic redus, pe când lingvistica tipologică este mai abstractă, se bazează îndeosebi pe asemănări, pentru a stabili universalii lingvistice, studiază multe limbi și folosește un larg material lingvistic.

Odată cu lingvistica contrastivă, se dezvoltă și ia amploare o altă știință a limbii – *semantica*, ale cărei începuturi se conturează abia la sfârșitul sec. al XIX-lea, având drept obiect de cercetare doar schimbările de sens ale cuvintelor, mutațiile semantice. Ulterior, semantica se orientează spre structuralism, abandonând preocupările istoriciste și dezvoltând o știință descriptivistă, vocabularul unei limbi fiind înțeles nu ca o mulțime amorfă de cuvinte, ci ca un ansamblu structurat, ale cărui elemente – cuvintele, deci și sensurile lor – se influențează reciproc. Semantica contrastivă însă își propune să explice asemănările și deosebirile organizării semantice a limbilor, fiind în relații strânse cu lingvistica contrastiv-tipologică, cu universalii semantice, cu tipologia semantică [2].

Lingvistica contrastivă și *traducerea* se completează reciproc și se întrepătrund: una stabilește asemănările și deosebirile între sistemele limbilor, pentru ca cealaltă să le folosească în traducere, pe de o parte, iar pe de altă parte, textele traduse, în paralel cu cele originale, servesc drept material faptic pentru lingvistica contrastivă [7]. În ambele cazuri, când se lucrează cu textele, se ține cont de echivalența lor semantică. Atât traducerea, cât și lingvistica contrastivă sunt utile pentru *didactica limbilor*, însă ele nu pot fi considerate remedii universale, deoarece didactica modernă recurge foarte mult la metodologia autentică recomandată de CECRL. Lingvistica contrastivă este un suport important pentru didactica limbilor [28] și participă, alături de aceasta, la procesul de depistare a interferențelor lingvistice și la înlăturarea lor [17; 19].

Conform datelor comparative ale acestor discipline – lingvistica contrastivă, semantica contrastivă, traducerea și didactica limbilor –, scopurile lor comune ar fi: stabilirea asemănărilor și a deosebirilor dintre limbi și înlăturarea interferenței lingvistice. Se observă și faptul că toate se bazează pe echivalența semantică și pe lucrul cu textele. Relația dintre aceste concepte este ilustrată în Figura 1:

Fig. 1. Relația dintre analiza contrastivă, semantica contrastivă, traducere și didactica limbilor

Metoda contrastiv-tipologică presupune un studiu sincron, care are drept finalități clasificarea limbilor din punct de vedere structural, stabilirea universalilor lingvistice și studierea contrastivă a fenomenelor de limbă în sistem. Ea se aplică activ și la studiile asupra verbelor, precum cele *de mișcare*, deoarece această clasă de verbe are o structură semantică complicată și o multitudine de combinații sintagmatice diverse în diferite limbi. Compararea structurilor verbale în română, franceză și rusă ajută la identificarea asemănărilor și diferențelor, având aplicații în didactica limbilor, traducerea textelor și contribuția la tipologia lingvistică.

Din punct de vedere tipologic, *verbele de mișcare* sunt de două tipuri: verbe ce conțin elementul **traseu** (trajectorie), sau **verbele de parcurs** (path verbs): *a intra/entrer/войти*, care includ direcția mișcării, și verbe ce exprimă **modalitatea mișcării** (manner of motion verbs): *a alerga/courir/бежать*, iar direcția ei este neglijată sau exprimată prin sateliți de tipul *rapid, încet* etc. În baza acestor tipuri de verbe pot fi clasificate, respectiv, și limbile [3]: cele care încadrează în verb elementul *traseu* se numesc **limbi verbale** (*Limbi-V*) [25], sau **limbi-traseu** (verb-framed languages), de exemplu, limbile romanice; iar cele care exprimă traseul printr-un satelit, în timp ce modalitatea se reflectă în semantica și forma verbală, se numesc **limbi-mod**, sau **limbi satelitare** (*Limbi-S*) (satellite-framed languages) [25], precum sunt limbile germanice și cele slave. Această tipologie nu poate neglija însă existența în fiecare dintre cele două tipuri de limbi a unor structuri specifice celuilalt, adică *Limbi-S* pot avea verbe de parcurs, iar *Limbi-V* pot avea verbe ce exprimă modalitatea mișcării, cu alte cuvinte, aceste limbi pot fi **echipolente** (equipollently-framed languages) [24]. Clasificarea menționată este evidențiată în Tabelul 1:

Tabelul 1. Tipologia limbilor, după L. Talmy și D. Stosic [25; 24]

Limbi verbale/limbi-traseu	Limbi satelitare/limbi-mod	Limbi echipolente
Verb → traseu Satelit (gerunziu, adverb, prepoziție) → mod	Verb → mod Satelit (gerunziu, adverb, prepoziție) → traseu	Verb → traseu, mod Satelit (gerunziu, adverb, prepoziție) → mod, traseu
<i>Română, franceză, spaniolă, coreeană, turcă, arabă ș.a.</i>	<i>Engleză, germană, rusă, chineză etc.</i>	<i>Persană, rusă, română, franceză etc.</i>
Exemple: <i>El a ieșit din casă alergând.</i> <i>Il est sorti de la maison en courant.</i> <i>El trece râul înot (înotând).</i> <i>Il traverse la rivière à la nage.</i>	Exemple: <i>Он выбежал из дома.</i> <i>Джон переплыл реку.</i> <i>He ran out of the house.</i> <i>He swims across the river.</i>	Exemple: <i>A înota (mod) – a se dirija (traseu)</i> <i>Nager (mod) – se diriger (traseu)</i> <i>Плавать (mod) – направляться (traseu)</i>

Capitolul 2, denumit *Verbele de mișcare: analiză semantică și sintagmatică*, cuprinde o examinare detaliată a conceptelor de *mișcare* și *verb de mișcare*.

Diversele fenomene ale vieții se pot descrie cu ajutorul expresiilor ce țin de *mișcare*, *spațiu* și *timp*, însă, preponderent, prin cele care țin anume de mișcare, or, mișcarea este condiția primă a existenței materiei. Fără mișcare nu ar fi viață. Astfel, în orice limbă de pe glob s-ar putea descrie mișcările fizice cu ajutorul unui vocabular care face parte din clasa verbelor și a obiectelor.

Mișcarea este noțiunea prezentă în majoritatea disciplinelor care constituie științele cunoașterii: religie, mitologie, mecanică, neurofiziologie, unele domenii ale psihologiei, inteligență artificială, lingvistică, filozofie, sociologie ș.a. Fiecare știință în parte abordează mișcarea în felul său, în funcție de aspectele și particularitățile care îi sunt caracteristice. Punctul comun în toate aceste domenii este faptul că mișcarea este un concept esențial, care desemnează schimbarea, transformarea sau deplasarea. Dicționarele de specialitate definesc mișcarea drept *schimbarea poziției în spațiu în funcție de timp, în raport cu un sistem de referință, sau ieșirea din starea de imobilitate, schimbarea locului, a poziției; deplasarea unui obiect sau a unei ființe, sau o stare care, spre deosebire de repaus, se caracterizează prin schimbarea poziției elementelor materiale, obiectelor etc. în spațiu* [30; 31; 32]. Figura 2. reprezintă interdependența dintre mișcare, spațiu, timp, obiect și loc, unde spațiul și locul nu se suprapun.

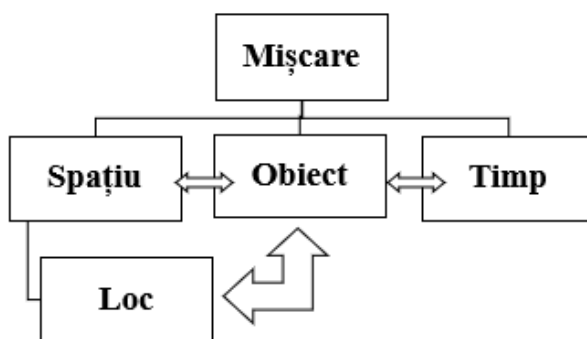

Fig. 2. Spațialitatea și mișcarea

Mișcarea în lingvistică poate fi redată prin termeni variabili în funcție de limbă – *mișcare*, *deplasare*, *locomoție* (rom.), *mouvement* (fr.), *движение* (rus.) – și, de aici, verbele sunt numite *de mișcare*, sau *de deplasare*, *de locomoție*, *movendi* (unele din ele pot fi considerate sinonime contextuale). Ea poate fi exprimată prin diverse mijloace: substantive, prepoziții, adverbe, interjecții și verbe. Elementele de bază, ce exprimă mișcarea în toate limbile lumii, sunt verbele. Verbele de mișcare au fost clasificate în mod diferit în funcție de arealurile lingvistice. Cea mai generală clasificare distinge: *verbele de mișcare a părților corpului* (*a ridica*), *verbele de deplasare* [22] (*a alerga*) și *verbele locative* (*a intra*). În lucrare au fost analizate verbele cu semul

[+ deplasare]. Deplasarea corpurilor în spațiu presupune o traiectorie (o cale) [22; 16] din punctul A spre punctul B, după cum se poate vedea în Figura 3:

Fig. 3. Traiectoria deplasării

Mai există o abordare a mișcării caracterizată drept dependentă/independentă sau controlată și necontrolată, unde se includ verbe de mișcare propriu-zise și cele care cauzează mișcarea cuiva sau a ceva (*verbele cauzative: a exila, a duce, a conduce*).

Acest segment al studiului abordează cu prioritate și în mod detaliat clasificarea verbelor de mișcare, specificând criteriul de delimitare a acestora, verbele de mișcare actualizând aici preponderent, sensul de deplasare, care desemnează doar mișcarea corpurilor în spațiu, nu și mișcarea separată a părților lor, iar relațiile locative ale *verbelor de mișcare* presupun patru componente de bază: *agentul, sursa, traseul și destinația*.

În *semantica* lexicală contemporană se aplică mai multe metode și procedee de analiză și descriere a sensului cuvântului, printre acestea aflându-se și analiza semică, sau componențială, care servește la identificarea elementelor comune prin care se caracterizează mai multe cuvinte și, totodată, la precizarea elementelor de diferențiere, adică la depistarea semelor comune, proprii mai multor cuvinte, și a semelor diferențiale, care exprimă opozițiile semantice în cadrul unei anumite clase, aceste două tipuri de seme având și funcții diferite: semele comune servesc la gruparea cuvintelor în anumite clase semantice [21], în timp ce semele diferențiale determină particularitățile semantice specifice fiecărei clase. Semele de bază ce se conțin în structura semantică a verbelor de mișcare sunt [+ acțiune], [+ durată], [+ dinamicitate], [+ cauzalitate], [+ deplasare], [+ finalitate], [+ orientare spațială], [+ rezultat] [8; 27]. Clasificarea verbelor de mișcare se poate face având la bază 3 criterii principale (cantitativă/calitativă/relațională [1]), 6 subcriterii și 28 de indicatori, prezentate în Figura 4: *deplasare orizontală, mișcare ascendentă, mișcare descendentă, mișcare incoativă, finitivă, durativă, mișcare iterativă, cu un mijloc de transport, mișcare de intrare, de ieșire, de rotație, lentă/rapidă, mediul natural (acvatic, aerian, terestru), gradul de participare a agentului (cauzativ, personal, impersonal), caracterul colectiv (multitudine de agenți/subiecți), orientarea\neorientarea mișcării, mișcare perfectivă, mișcare imperfectivă, unidirecțională/multidirecțională*.

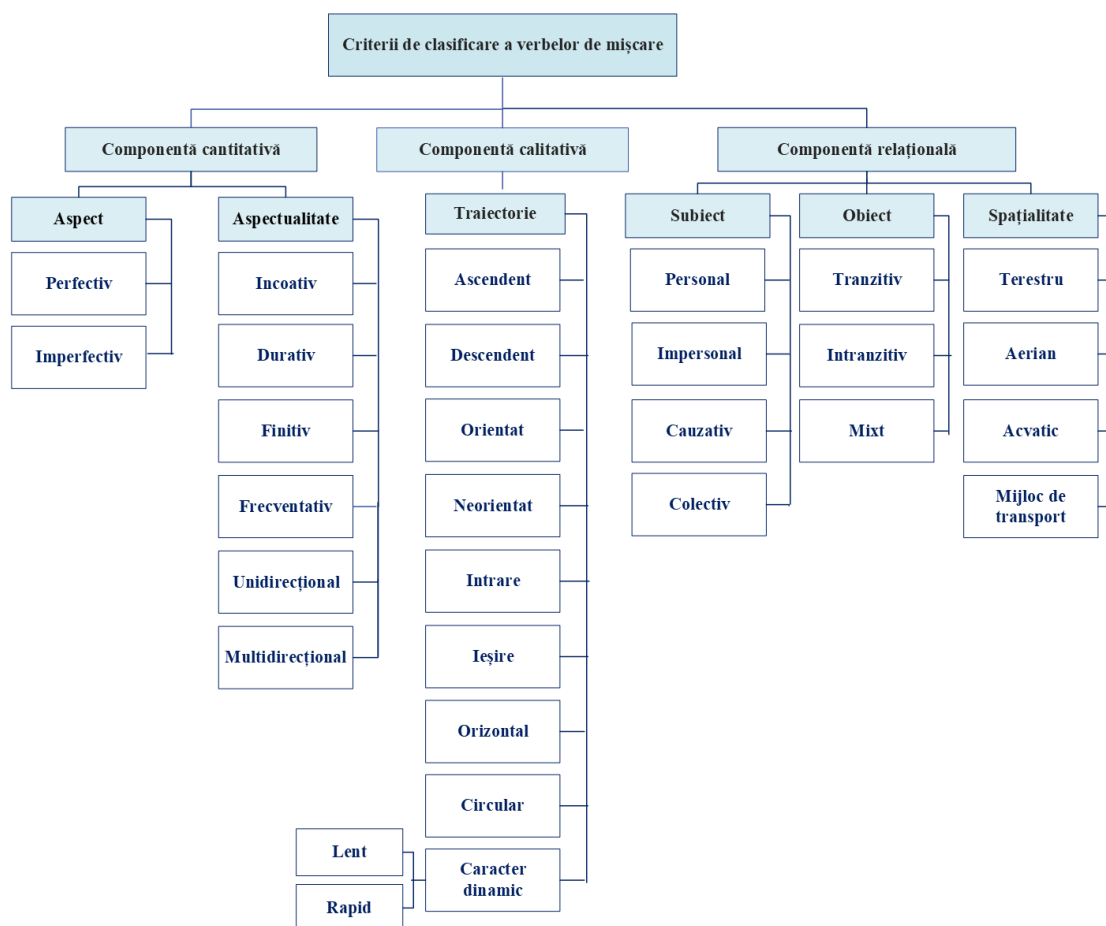

Fig. 4. Criterii integrative de clasificare a verbelor de mișcare cu semul [+ deplasare]

Verbele de mișcare, preponderent intransitive, fac parte din clasa *verbelor de acțiune*, care ocupă un loc central în spațiul semantic al procesualității. Se întâlnesc însă și *verbe de mișcare* cu semul [+ tranzitiv] [14] (a se analiza exemplul de mai jos), care constituie **56** de unități din numărul de **227** de verbe stabilite în acest studiu (*a fugări, a depăși, a devansa, a escalada*) sau chiar mixte (cu ambele categorii – intransitiv/tranzitiv).

română	franceză	rusă
Am pândit să nu mă vadă nimeni, <i>am coborât scările</i> și, mergând tiptil prin semiîntuneric, am ajuns la cabinetul doctorului Düsseldorf. (É.-E. Schmitt)	...quand personne ne me voyait, j'ai <i>descendu l'escalier</i> , puis j'ai marché dans la pénombre jusqu'au bureau du docteur Düsseldorf. (É.-E. Schmitt)	Я выскользнул в коридор, никто этого не заметил; <i>спустился по лестнице</i> , потом в полутьме доковылял до кабинета доктора Дюссельдорфа. (Э.-Э. ШМИТТ)

Unele verbe de mișcare tranzitive sunt, în același timp, cauzative (**31** de unități): *a duce, a deporta, a exila, a conduce, a deplasa, a expedia*. Verbele tranzitive pot avea, în structurile lor semantice, semnificații intransitive și invers, un verb intransitiv poate avea unul sau două sensuri tranzitive. Ele se mai numesc *verbe relaționale* și pot exprima: **distanța** (*a urma*), **orientarea** (*a urca*) și **trecerea** (*a traversa*). Verbele *pseudotranzitive* sunt cele care își păstrează tranzitivitatea

doar sintactic, pe când semantic și-o pierd: *Ion coboară scările*. Actantul de dreapta este cel care determină semantica verbului.

Verbele de mișcare cauzative sunt cele care implică un subiect ce provoacă acțiunea, distinct de agent [9] (*a trimite/envoyer/отправлять*), cu alte cuvinte, este un verb al cărui subiect face ca acțiunea exprimată de acest verb să fie efectuată de altcineva, nu de către el, de subiect. Este necesar să fim atenți la semantica verbelor, de multe ori verbele de mișcare sunt polisemantice și pot să exprime alte sensuri decât cele de mișcare, or vorbim aici de o mișcare semantică: *El a atins vârful muntelui*.

Descrierea paradigmatică a lexemelor verbale dintr-un câmp lexical-semantic implică și analiza caracteristicilor lor combinatorii, sintagmatice, această perspectivă fiind considerată o metodă obiectivă de precizare și dezambiguizare a sensurilor lexicale. La nivelul limbii, sintagmatica se manifestă prin *valență*, iar la nivelul vorbirii – prin *combinabilitate*. Reieșind din acestea, valența reprezintă combinabilitatea potențială a unităților de limbă, sau capacitatea lor de a se îmbina unele cu altele, care este intrinsecă sistemului limbii. Din punct de vedere valențial (distributiv), verbele de mișcare pot fi *monovalente*, *bivalente*, *trivalente*, chiar și *plurivalente* [6] (în limba franceză sunt cazuri când un verb poate fi urmat de 2 sau 3 verbe la infinitiv). Aceste verbe se pot îmbina cu un subiect, cu un alt verb, cu un complement circumstanțial, un complement direct (exprimat prin substantiv sau pronume), un adverb și, desigur, cu prepoziții, determinând configurarea unor structuri (sau construcții) sintactice, dintre care cele mai răspândite sunt: **Vm + S**; **Vm + prep + S**; **Vm + adv**; **Vm + V₂(inf)**; **Vm + V₂(ger)**; **Vm + V₂(part)**; **Vm + V₂(supin)**; **Vm + V₂(conj)**; **Vm + prep + V₂(inf)**.

În Capitolul 3 sunt analizate **Structurile formate cu verbele de mișcare în limbile română, franceză și rusă**, extrase din literatura artistică și din presă, fiind stabilită și o statistică a frecvenței utilizării unor structuri comparativ cu altele. Este elucidat fenomenul de *gramaticalizare* [20] a verbelor de mișcare, în urma căreia se formează structuri temporale, precum *passé immédiat* și *futur proche* în limba franceză, dar care lipsesc în celelalte două limbi și sunt redată cu ajutorul adverbilor, al locuțiunilor adverbiale și al unor timpuri verbale. Sunt examinate și verbele tranzitive, cauzative precum și cele ce formează structuri prepoziționale, care prezintă riscul de interferențe lingvistice, deoarece nu realizează aceleași poziții sintactice în cele trei limbi. De asemenea, sunt elucidate și structurile asimetrice, întru evitarea erorilor. Tot aici se demonstrează particularitățile verbelor și ale structurilor din limba rusă, determinate de existența opoziției aspectuale de perfectiv/imperfectiv și de specificul perechilor simetrice de verbe (*уѐду/хѐдутъ*), ceea ce în celelalte limbi se manifestă în alt mod, generând dificultăți de asimilare, care însă pot fi

soluționate prin prezentarea structurilor în comparație, pentru o memorare bună a diferențelor, pentru exersare și pentru evitarea erorilor.

Un aspect interdisciplinar abordat în acest compartiment îl constituie evidențierea relevanței analizei contrastive în glotodidactică, în vederea reducerii interferențelor lingvistice și corectării erorilor legate de utilizarea verbelor de mișcare.

Verbele de mișcare, pe lângă rolul lor primordial de *verbum finitum* [5], în diferite ocurențe sintactice pot realiza și alte funcții, iar posibilitățile combinatorice ale acestor verbe le permit să ocupe diverse poziții sintactice: verb predicativ, semicopulativ, semiauxiliar etc., ceea ce implică eventuale necorespunderi în cele trei limbi vizate în lucrare, care se manifestă la nivel semantico-sintactic și creează, uneori, interferențe în traducere sau în procesul de învățare a limbilor străine.

Verbele de mișcare sunt polisemantice, de aceea semnificațiile lor concrete sunt actualizate doar în context, ceea ce permite o abordare creativă în predarea-învățarea limbilor străine. Vorbind despre structura actanțială a acestor verbe, trebuie să remarcăm că în cele trei limbi studiate – româna, franceza și rusa – actantul de stânga (adică subiectul) poate fi atât un agent (+ animat), de cele mai multe ori, cât și un obiect (- animat). Relațiile locative ale *verbelor de mișcare* presupun patru componente de bază: *agentul*, *sursa*, *traseul* și *destinația* [10]. *Agentul* este subiectul ce se mișcă (sau cauzează mișcarea); *Sursa* este locul de plecare dinspre care se mișcă *Agentul*; *Traseul* – locul pe care îl străbate *Agentul* dinspre *Sursă* spre *Destinație*; *Destinația* - locul de sosire spre care se mișcă *Agentul*. Încă mai trebuie să ținem cont de porțiunile de spațiu și de entitățile mixte.

În esență, *verbele de mișcare* implică ocurența [PI/V/PF], adică deplasarea se bazează pe patru elemente: 1) *Agentul* – cel care face acțiunea, 2) *V* – verb (acțiunea), 3) *PI* – punctul inițial (de pornire), 4) *PF* – punctul final (de sosire) [15, p. 19]. Structurile cu verbele mișcării pot fi *bimembre*, *trimembre*, uneori și *polimembre* (de regulă, în limba franceză), iar tipurile acestor structuri, atestate în cele trei limbi sunt în număr de 24, prezentate *infra* în Tabelul 2.

Deoarece aceste structuri nu sunt întotdeauna identice în cele trei limbi studiate, s-au stabilit trei grade de asemănare: *convergent*, care desemnează structuri similare în toate limbile analizate; *divergent*, care indică structuri specifice unei singure limbi; și *semiconvergent*, care se referă la structuri parțial asemănătoare, de regulă, în două dintre cele trei limbi.

Structura binară ***Vm.tr.* + *S (CD)*** este comună pentru cele trei limbi supuse studiului și se întâlnește frecvent. Verbele din componența ei pot fi atât tranzitive, cât și cauzative. *Verbele de mișcare cauzative* formează de asemenea și construcții verbale cu infinitivul și gerunziul în cele trei limbi, iar în română se mai înregistrează și structuri cu modul conjunctiv. În limba rusă se atestă tendința de a înlocui actanții verbali ai verbelor de mișcare cu substantive în funcția de complemente circumstanțiale diverse.

Tabelul 2. Analiza statistică a structurilor cu verbele mișcării

Nr.	Grad de similitudine	Structură sintactică	Nr. de exemple
1.	<i>Convergent</i>	V_m + adv.	73
2.		V_m + prep. + S	115
3.		V_m.tr + S	55
4.	<i>Semiconvergent</i>	V_m + V₂inf	85
5.		V_m + prep. + V₂inf	95
6.	<i>Divergent</i>	V_m + V₂inf (gramaticalizată în l. fr.), Futur proche, Futur immédiat dans le passé	25
7.		V_m + prep. + V₂inf (gramaticalizată în l. fr.), Passé récent	15
8.		V_m + V₂conj	90
9.		V_m + prep. + V₂conj	80
10.	<i>Convergent</i>	V_m + V₂ger	35
11.	<i>Divergent</i>	V_m + V₂part	20
12.		V_m + V₂supin	10
13.		V_m + V₂conj + V₃conj	35
14.		V_m + prep. + V₂inf + V₃inf	37
15.	<i>Semiconvergent</i>	V_m + V₂inf + prep. + V₃inf	33
16.	<i>Divergent</i>	V_m + prep. + V₂inf + prep. + V₃inf	12
17.		V_m + prep. + V₂inf + V₃conj	30
18.		V_m + V₂ger + V₃inf V_m + V₂ger + V₃conj	40
19.		V_m + V₂ger + prep. + V₃inf	20
20.	<i>Semiconvergent</i>	V_m + V₂inf + V₃ger	27
21.	<i>Divergent</i>	V_m + V₂conj + V₃ger	23
22.	<i>Semiconvergent</i>	V_m + V₂part + V₃inf	25
23.	<i>Divergent</i>	V_m + prep. + V₂inf + V₃part + prep. + V₄inf + V₅inf	5
24.	<i>Semiconvergent</i>	V_m + adj. verbal	15
Nr. total de exemple			1000

Una dintre principalele structuri cu verbele mișcării este un binom verbal, unde verbele de mișcare sunt succedate de alte verbe la infinitiv, gerunziu, conjunctiv sau supin [16]. În limbile franceză și rusă, infinitivul postpus verbelor de mișcare este destul de frecvent, iar în limba română este utilizat, preponderent, modul conjunctiv în locul infinitivului, sub influență balcanică. În ocurență cu prepoziții ca *pentru*, *fără*, *prin*, infinitivul românesc se păstrează în continuare, prin analogie cu cel francez, chiar dacă, de cele mai multe ori, este înlocuit cu modul conjunctiv. Deși limbile română și franceză sunt apropiate genetic, nu se atestă întotdeauna echivalențe absolute. Cu toate că franceza și româna sunt limbi romanice, iar rusa este o limbă slavă, în cazul structurilor infinitivale cu verbele de mișcare, există mai multe asemănări decât diferențe între franceză și rusă, iar în limba română, diferențele sunt mai pregnante datorită utilizării conjunctivului în locul infinitivului, precum în exemplele ce urmează:

<i>română</i>	<i>franceză</i>	<i>rusă</i>
1. Louise <i>alergă să-i împărtășească</i> mamei sale această veste care o făcea atât de fericită. (A. Dumas-fiul)	Louise <i>courut annoncer</i> à sa mère cette nouvelle qui la rendait si joyeuse. (A. Dumas-fils)	Луиза <i>поспешила сообщить</i> матери эту радостную новость. (А. Дюма-сын)
2. Colinda în lung și-n lat mica noastră planetă <i>fără să-și bată capul...</i> (A. Gavalda)	Elle <i>foulait</i> notre petite planète sans y prendre garde... (A. Gavalda)	Она <i>ступала</i> по нашей маленькой планете <i>без страха и сомнений...</i> (А. Гавальда)

Infinitivul postpus verbelor de mișcare poate fi de două feluri: *autoprosopic* (subiectiv) și *eteroprosopic* (obiectiv). Cel autoprosopic se folosește după verbele ce exprimă mișcarea directă – *aller / a merge / идти-ходить (ехать-ноехать)*, *courir / a alerga / бежать-бежать* – și are un subiect comun cu cel al verbului de bază. Infinitivul eteroprosopic se combină cu verbe ce arată un impuls, un ordin, o constrângere, o rugămintă, o permisiune, dar și după verbe cauzative de mișcare: *mener / a conduce / вести, porter / a duce / нести, conduire / a însoți / сопровождать* și are subiectul diferit de cel al verbului regent. Infinitivul autoprosopic este mai frecvent decât cel eteroprosopic, mai ales, în limba franceză, iar infinitivul eteroprosopic este foarte rar întâlnit în toate limbile studiate.

Un loc aparte îl are structura din limba franceză cu participiu **Vm + Vpart** (*Il reparut portant la bête.*), care în limba română este, de regulă, redată printr-o structură gerunzială **Vm + Vger**, la fel ca în limba rusă (*El apărui ducând animalul. / Он возвратился, неся на руках животное.*). În limba română se mai atestă uneori binomul verbal cu supin **Vm + Vsupin** (*Mergem la pescuit.*), care în limba franceză lipsește, fiind echivalată cu una din construcțiile cu **CCloc: Vm + adv, Vm + prep. + S, Vm + S**, ca și în limba rusă, de altfel (*Je t'emmène à la pêche. / Идем, будем ловить рыбу.*). Prin urmare, se poate afirma că: gerunziul postpus verbelor de mișcare este întrebuițat cel mai mult în limba română, pe când în franceză și rusă – ocazional; structurile **Vm + Vconj** și **Vm + Vsupin** sunt caracteristice doar limbii române din cele trei limbi comparate în lucrare, iar **Vm + Vpart** se utilizează doar în limba franceză; limba rusă nu admite utilizarea structurilor cu conjunctiv, supin și participiu. Câteva exemple relevante sunt prezentate mai jos.

<i>română</i>	<i>franceză</i>	<i>rusă</i>
1. „Și grăbind pasul, <i>se duse să-l bată pe umăr</i> ”. (G. de Maupassant)	« ... Il <i>alla frapper</i> sur l'épaule du marcher ». (G. de Maupassant)	... и, <i>догнав</i> его, <i>хлопнул</i> по плечу. (Мопассан, Ги де)
2. „Înainta brutal pe strada plină de lume, <i>lovind cu coatele și împingînd</i> oamenii la o parte numai ca să nu se abată din drum”. (G. de Maupassant)	« ... il <i>avançait poussant</i> les gens pour ne point se déranger de sa route ». (G. de Maupassant)	“... а он, <i>задевая встречных</i> плечом и <i>насвистывая</i> веселые песенки, <i>думал</i> все о том же.” (Мопассан, Ги де)
3. „... <i>merg alergând de-a lungul</i> potecilor.” (Le Clézio J. M. G.)	« ... je vais <i>courant</i> le long des chemins. » (Le Clézio J. M. G.)	„Я <i>бегу</i> по дорожкам.” (Ле Клезю Ж.-М. Г.)

Verbele de mișcare au și alte posibilități combinatorice, spre exemplu, cu prepozițiile locative sau directive, care pot modifica interpretarea locativă a propoziției. Cele mai utilizate prepoziții postpuse verbelor de mișcare în cele trei limbi, în număr de 23, sunt de trei feluri: **locative** (*sur/pe/на*), **directive** (*vers/spre/к*) și **mixte** (*à/la/в*). Construcțiile prepoziționale nu întotdeauna se păstrează la fel în cele trei limbi, de exemplu, în limba rusă, uneori, prepozițiile sunt adesea omise în traducerea din franceză sau română, mai ales atunci când verbul este schimbat în acest proces.

În cazul verbelor de mișcare, atestăm fenomenul de *gramaticalizare*, când verbul își pierde parțial sensul de bază și devine un instrument gramatical [26]. Limba franceză are un grad de gramaticalizare mai accentuat decât limba română și rusă, deoarece verbele *aller* și *venir* formează împreună cu infinitivul timpuri verbale prin gramaticalizare, precum *passé proche* și *futur immédiat*. Atunci când *aller*, urmat de un infinitiv, este conjugat la alte timpuri (în special compuse), el joacă rolul unui verb autonom (ca verb de mișcare), care este în prima sa poziție – de *verbum finitum*. Româna și rusa nu au forme de *passé récent* și *futur proche* traducerea făcându-se prin alte timpuri verbale sau prin adverbe echivalente. Se pot analiza următoarele exemple:

	<i>franceză</i>	<i>română</i>	<i>rusă</i>
Futur immédiat	C'est cela, nous allons souper. (A. Dumas-fils)	Ah, ce bine, îndată vom mânca. (A. Dumas-fiul)	Вот и все, мы будем ужинать. (А. Дюма-сын)
Passé récent	Vous venez de me rendre bien heureux en me donnant ce livre... (A. Dumas-fils)	Mi-ați redat fericirea odată cu această carte... (A. Dumas-fiul)	Вы только что сделали меня очень счастливым, подарив мне эту книгу... (А. Дюма-сын)

În română, *a veni* poate avea sens de *considerandi* [5], exprimând o relație de dependență: *El îmi vine frate*. Verbele *a trece* și *a ajunge* (*passer, arriver* în franceză) pot avea sens similar: *a trece drept medic / passer pour médecin*. Uneori, verbele de mișcare au rolul de semiauxiliare incoative, precum în cazul verbului *a ajunge* din limba română: *a ajuns a regreta cele întâmplate*. În limba română, verbe cum ar fi *a porni*, *a urma* în construcții cu un conjunctiv, un infinitiv sau un supin formează sintagme predicative, ai căror membri nu pot fi analizați separat. Astfel, vom vedea o funcție morfematică a verbelor ce-și pierde parțial sensul lor de bază.

În procesul de comunicare, elevii și studenții recurg la comutarea de cod (*alternance codique*), mai ales când nu cunosc exact echivalentele lexico-gramaticale ale limbii materne într-o limbă străină, ceea ce generează *interferențe lingvistice* [19]. Pe lângă remediile didactice clasice — lecturi autentice (texte științifice, publicistice) și metode audiovizuale (filme, documente TV5, materiale educaționale) — se poate folosi *analiza contrastivă*. Aceasta presupune compararea sistemului limbii materne cu cel al limbii străine și al interlimbii bilingvului începător, facilitând dezvoltarea unei gramatici generative a erorilor pentru prevenirea acestora. Deși nu este un

remediu universal, *analiza contrastivă* rămâne o metodă valoroasă în predarea, învățarea și evaluarea limbilor străine.

Vorbitorii de limbi romanice întâmpină dificultăți în învățarea *aspectului verbal*, deoarece acesta nu este marcat explicit în limbile lor, ci doar la nivel lexical-semantic, prin *aspectualitate* (*Aktionsart*) [12; 4]. Pentru înțelegerea și utilizarea corectă a *verbelor de mișcare* în context bilingv, este nevoie de câteva premise: oferirea unei descrieri bilingve a *verbelor în cauză*, pentru a prezice potențialele interferențe și pentru a determina modalitățile de a le preveni; analiza greșelilor vorbitorilor de limbă rusă în utilizarea verbelor de mișcare din limba franceză, pentru a identifica și justifica dificultățile care dau naștere acestor erori [28]; prezentarea metodologică și psihopedagogică a oportunității utilizării analizei contrastive în predarea verbelor de mișcare; formarea și îmbunătățirea cunoștințelor, abilităților și obiceiurilor de utilizare a verbelor de mișcare din limba străină în baza utilizării unei analize comparative a faptelor în diferite limbi.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Problema științifică soluționată în cadrul acestui studiu contrastiv constă în realizarea unei cercetări complexe și multiaspectuale a particularităților semantice și sintactice ale verbelor de mișcare în limbile română, franceză și rusă, ceea ce a condus la identificarea și analiza asemănărilor și diferențelor dintre structurile cu aceste verbe în limbile vizate, în scopul evitării interferențelor lingvistice care pot apărea în procesul de predare-învățare sau de traducere.

Rezultatele cercetării demonstrează că verbele de mișcare din cele trei limbi vizate în prezentul studiu formează structuri tipologice asemănătoare, atunci când sunt însoțite de adverbe postpuse sau substantive, și structuri diferite, când sunt urmate de un alt verb. Limbile română, franceză și rusă prezintă atât asemănări, cât și diferențe în utilizarea structurilor cu verbele mișcării. Limba rusă, fiind o limbă slavă, manifestă similitudini structurale cu limbile romanice în utilizarea construcției **Vm + Vinf**. Pe de altă parte, limba română, prin structura **Vm + Vconj**, se îndepărtează de trăsăturile caracteristice limbilor romanice și reflectă influențe lingvistice din zona balcanică.

Examinarea fundamentelor epistemologice și metodologice care au orientat cercetarea contrastivă a verbelor de mișcare și a structurilor aferente, împreună cu analiza materialului faptic, a permis formularea următoarelor *concluzii* generale:

1. *Analiza contrastivă* s-a dovedit a fi un instrument esențial pentru compararea verbelor de mișcare și a structurilor asociate acestora în cele trei limbi analizate: română, franceză și rusă. Rezultatele au identificat o strânsă relație între *lingvistica contrastivă* și discipline precum: *lingvistica tipologică*, *lingvistica comparativ-istorică*, *semantica contrastivă*, *teoria traducerii* și

glotodidactica. Spre deosebire de *lingvistica comparativ-istorică*, LC_n compară atât limbi înrudite, cât și neînrudite, urmărind identificarea asemănărilor, diferențelor și a posibilelor interferențe lingvistice. *Semantica contrastivă*, subdomeniu al LC_n , analizează corespondențele semantice între unități lexicale din mai multe limbi. Relația dintre LC_n și *traducere* este bidirecțională: LC_n fundamentează traducerea prin analiza comparativă a sistemelor lingvistice, iar textele traduse oferă material concret pentru cercetarea contrastivă. Totodată, LC_n sprijină *didactica limbilor*, contribuind la prevenirea interferențelor și la elaborarea unor metode și materiale didactice adaptate, din perspectivă contrastivă.

2. Studiul a evidențiat că *metoda contrastiv-tipologică* implică o abordare sincronă, orientată spre clasificarea limbilor după structură, identificarea universalilor și analiza comparativă a fenomenelor lingvistice. Utilă atât lingviștilor cercetători, cât și celor practicieni, această metodă evidențiază sursele de interferență și propune soluții de remediere la nivel lexical, morfologic și sintactic. Asemănările dintre verbele de mișcare din română, franceză și rusă vizează echivalențele lexicale, exprimarea direcției și modalității de mișcare, utilizarea prepozițiilor specifice, precum și trăsături gramaticale comune. Diferențele morfosemantice sunt evidențiate, în rusă, prin opoziția aspectuală *perfectiv/imperfectiv* și prin utilizarea prefixelor, spre deosebire de română și franceză, unde aspectualitatea este exprimată prin forme morfologice și elemente lexicale, iar direcția — prin verbe polisemantice, adverbe și prepoziții.

3. Investigația a arătat că, din punct de vedere tipologic, limbile română și franceză se încadrează în categoria *limbilor verbale* (*verb-framed languages*), în care direcția mișcării este exprimată prin verb, în timp ce limba rusă este considerată o *limbă satelitară* (*satellite-framed language*), în care modalitatea este exprimată prin verb, iar direcția — prin sateliți (precum prefixe sau particule). Totuși, niciuna dintre cele trei limbi nu se încadrează în mod absolut într-un singur tip, prezentând un anumit grad de *echipolență*, prin coexistența verbelor care exprimă atât direcția, cât și modalitatea mișcării.

4. Analiza semantică a verbelor examinate a reliefat că, în literatura de specialitate, ele sunt denumite verbe de *mișcare*, *deplasare*, *locomoție* sau „*movendi*”. Printre semele de bază ale acestora, se indică trăsături precum: [+ acțiune], [+ agentivitate], [+ durată], [+ dinamicitate], [+ cauzalitate], [+ deplasare], [+ finalitate], [+ orientare spațială], [+ modalitate], [+ rezultat]. Prezenta lucrare vizează un subgrup restrâns de verbe de mișcare, identificate prin trăsătura semică [+deplasare]. *Verbele de mișcare* desemnează acțiuni care implică o modificare de poziție și cuprind atât *verbele de deplasare* — ce indică mutarea subiectului dintr-un loc în altul —, cât și verbele care exprimă schimbarea poziției unor părți ale corpului, fără ca subiectul să se deplaseze

în spațiu. Astfel, au fost identificate **227 de verbe de mișcare** cu semul [+deplasare], extrase din dicționare de referință în limbile vizate.

5. A fost stabilită o clasificare a verbelor de mișcare pe baza a **3 criterii** principale, **6 subcriterii** și **28 de indicatori**, prezentate în Figura 4: *deplasare orizontală, mișcare ascendentă, mișcare descendentă, mișcare incoativă, finitivă, durativă, mișcare iterativă, cu un mijloc de transport, mișcare de intrare, de ieșire, de rotație, lentă/rapidă, mediul natural (acvatic, aerian, terestru), gradul de participare a agentului (cauzativ, personal, impersonal), caracterul organizat al mișcării (multitudine de agenți/subiecți), orientarea\neorientarea mișcării, mișcare perfectivă, mișcare imperfectivă, unidirecțională/multidirecțională*. De altfel, utilizarea acestor verbe în contexte depinde, în mare măsură, de semnificația lor.

6. În urma studiului comportamentului sintactico-semantic al verbelor de mișcare, s-a confirmat că majoritatea acestora sunt *intransitive*, aparțin clasei verbelor de acțiune și joacă un rol esențial în funcționarea dinamică a limbii, însă unele dintre ele pot fi *tranzitive* (56 din cele 227 analizate), având sensuri de intransitivitate, și sunt denumite *verbe relaționale*, exprimând distanța, orientarea sau trecerea. Verbele *pseudotranzitive* își păstrează tranzitivitatea doar sintactic, semantica fiind determinată de actantul de dreapta. *Verbele cauzative de mișcare*, 31 la număr, exprimă acțiuni inițiate de un subiect care nu este agentul executării. Analiza paradigmatică a verbelor de mișcare include și caracteristicile lor sintagmatice, esențiale pentru precizarea sensurilor. În acest context, verbele de mișcare pot fi *avalente* (fără actanți: *Ninge.*), *monovalente* (cu un actant: *El fuge.*), *bivalente* (cu doi actanți: *Eu merg la școală.*), *trivalente* (cu trei actanți: *El trece podul către sat.*) sau *polivalente* (*El a trimis un colet cu avionul din București la Paris pentru client*), influențând structura sintactică și nuanțele aspectuale și spațiale ale enunțurilor. Studiul evidențiază astfel relevanța valenței semantice în formarea enunțurilor și diversitatea structurii acestora.

7. S-a constatat că verbele de mișcare, în limbile română, franceză și rusă, formează următoarele **24 de structuri sintactice**: *Vm + adv.*, *Vm + prep. + S*, *Vm.tr + S*, *Vm + V2inf*, *Vm + prep. + V2inf*, *Vm + V2inf gram*, *Vm + prep. + V2inf gram*, *Vm + V2conj*, *Vm + prep. + V2conj*, *Vm + V2ger*, *Vm + V2part*, *Vm + V2supin*, *Vm + V2conj + V3conj*, *Vm + prep. + V2inf + V3inf*, *Vm + V2inf + prep. + V3inf*, *Vm + prep. + V2inf + prep. + V3inf*, *Vm + prep. + V2inf + V3conj*, *Vm + V2ger + V3inf*, *Vm + V2ger + V3conj*, *Vm + V2ger + prep. + V3inf*, *Vm + V2inf + V3ger*, *Vm + V2conj + V3ger*, *Vm + V2part + V3inf*, *Vm + prep. + V2inf + V3part + prep. + V4inf + V5inf*, *Vm + adj. verbal*. Ele nu sunt întotdeauna simetrice în limbile studiate. Principalele structuri comune ale acestora sunt: ***Vm + adv***, ***Vm + prep. + S***, ***Vm.tr + S*** și ***Vm + prep. + V2inf***, ultima este mai puțin frecventă în română, infinitivul fiind adesea înlocuit de conjunctiv (***Vm + V2conj***), sub

influența balcanică. Structura *V_m + V_{2supin}* este specifică limbii române, celelalte două preferând participiul sau infinitivul. Construcțiile *V_m + V_{2ger}* și *V_d + V_{2part}* sunt prezente în franceză și, parțial, în română, participiul fiind rar utilizat în română și nefolosit în rusă, unde este înlocuit de substantiv, adjectiv sau infinitiv. Structurile prepoziționale reflectă recțiunea verbală, iar cele tranzitive presupun un complement direct, uneori succedând unui verb cauzativ. Modelele analitice gramaticalizate de tip *V₁ + V_{2inf}* și *V₁ + prep. + V_{2inf}* (*futur proche, passé récent*) sunt proprii limbii franceze, fiind înlocuite în română și rusă prin adverbe sau forme verbale specifice trecutului sau viitorului.

8. Pornind de la datele obținute, au fost formulate câteva orientări glotodidactice privind predarea verbelor de mișcare în contexte bilingve, precum română/franceză sau rusă/franceză. În primul rând, este esențial să se ofere o descriere bilingvă a verbelor de mișcare, ceea ce va ajuta la anticiparea posibilelor interferențe și la găsirea modalităților de prevenire a acestora. De asemenea, o analiză a greșelilor comise de vorbitorii de limbă română și rusă în utilizarea verbelor de mișcare din limba franceză este necesară pentru a identifica și justifica dificultățile care generează aceste erori. Este important să se prezinte o abordare metodologică privind utilizarea analizei contrastive în predarea acestor verbe.

Recomandările și sugestiile formulate în urma cercetării se structurează în jurul a două direcții principale:

a) Perspective de continuare a cercetării științifice :

1. Această cercetare ar putea fi relevantă pentru un studiu semantic și mai aprofundat al verbelor de mișcare în cele trei limbi și nu doar, pentru a analiza utilizarea și comportamentul verbelor de mișcare cu sens figurat, exprimând concepte abstracte, precum schimbările de stare, progresul sau regresul personal sau social, contribuind la crearea coloritului semantic și afectiv al discursului – un subiect ce așteaptă cercetătorul modern al zilelor de mâine.

2. Studiul poate fi extins către domeniul comunicării orale, prin analiza înregistrărilor audio, pentru identificarea și clasificarea structurilor frecvente cu verbele de mișcare în limba vorbită. Această direcție de studiu ar contribui la o mai bună înțelegere a uzului real al acestor verbe și la îmbunătățirea metodelor de predare și traducere.

3. Pentru a asigura echivalența între textele în limba sursă și cele în limba țintă, se recomandă traducătorilor să țină cont de particularitățile semantice ale verbelor, prefixelor, prepozițiilor și formelor verbale în limbile română, franceză și rusă.

4. Se sugerează extinderea cercetării asupra construcțiilor cu verbe de mișcare din limba română, prin comparație cu limbile aparținând altor arealuri lingvistice, în vederea consolidării tipologiei interlingvistice.

b) Recomandări vizând aplicarea practică a rezultatelor cercetării:

5. Având un caracter interdisciplinar, rezultatele investigației s-au dovedit a fi utile în activitatea didactică și pot fi utilizate pentru a îmbunătăți atât cursul practic de *Limba franceză*, cât și cursurile teoretice universitare de *Introducere în lingvistică*, *Lingvistică generală*, *Tipologia comparată a limbilor*, *Istoria limbilor romanice*, *Lexicologie*, *Semiotică*, *Traductologie* ș.a.

6. Se recomandă aplicarea mai activă a metodei contrastive în predarea limbilor străine, cu un accent pe identificarea și explicarea diferențelor dintre verbele de mișcare și deplasare din diverse limbi. Această abordare ar putea preveni greșelile frecvente și ar contribui la îmbunătățirea abilităților de comunicare orală și scrisă ale studenților/elevilor.

7. Ar fi benefică crearea unor materiale didactice care să reflecte particularitățile lingvistice ale verbelor de mișcare, evidențiind diferențele tipologice și semantice între limbile studiate. Acestea ar trebui să includă atât metode moderne, cât și exerciții practice, axate pe prevenirea interferențelor lingvistice. O abordare integrată a metodelor ar asigura o calitate optimă în procesul de predare, învățare și evaluare, contribuind astfel la eficiența educațională generală.

8. Pentru cercetările viitoare, se sugerează dezvoltarea dicționarelor automatizate și integrarea tehnologiilor de inteligență artificială în analiza comparativă a verbelor de mișcare și structurilor acestora în mai multe limbi. Un astfel de instrument digital ar putea contribui semnificativ la îmbunătățirea procesului de predare-învățare a limbilor străine, la creșterea calității traducerilor și la avansarea cercetărilor în lingvistica contrastivă prin identificarea și corectarea automată a erorilor de interferență și altor tipuri de greșeli.

BIBLIOGRAFIE

În limba română:

1. BĂRBUȚĂ, I. Semantica și sintagmatica verbului în limba română. În: *Revistă de Lingvistică și Știință Literară*, 1996, nr.3, pp. 57-64.
2. BIRIȘ, G. *Semantică românească în context european*. București: Editura Universității din București, 2019. 260 p. ISBN: 978-606-16-1079-2.
3. CELPAN-PATIC, N. Statutul tipologic al limbilor (română, franceză, rusă) din perspectiva structurilor cu verbele mișcării. În: *Dimensiuni onto-lingvistice și curriculare ale evoluției limbii franceze contemporane. In onorem Ion Guțu*, cu ocazia aniversării a 60-a de la naștere. Chișinău: CEP USM, 2022. pp. 135-143. ISBN 978-9975-159-72-2.
4. CEMÎRTAN, C. *Aspectul verbal în limba română: o reconsiderare*. Chișinău: Bons offices, 2016. 178 p. ISBN: 978-9975-87-088-7.
5. CIOBANU, A. *Sintaxa și semantica* (Studiu de lingvistică generală). Chișinău: Știința, 1987. 198 p.
6. CONSTANTINOVICI, E. *Semantica și morfosintaxa verbului în limba română*. Chișinău : Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Filologie, 2007. 268 p. ISBN 978-9975-917-62-9.

7. COȘERIU, E. Relația dintre lingvistica contrastivă și traducere. În: *Analele științifice ale Universității „Al.I.Cuza” din Iași*, (serie nouă), secțiunea Limbi și literaturi străine, vol.1 (1998). Iași: Editura Universității „Al.I.Cuza”, 1998. pp. 5-20. ISSN 1453-0791.
 8. EVSEEV, I. *Semantica verbului. Categoriile de acțiune, devenire și stare*. Timișoara: Facla, 1974. 182 p.
 9. GALBEN, R. *Analiza semantico-funcțională a verbelor cauzative în limba română*. Autoref. tezei de doctor în filologie. Chișinău: USM, 2006. 25 p.
 10. HANGANU, A. *Construcțiile actanțiale în limba română*. Chișinău: Institutul de Studii Enciclopedice, 2013. 280 p. ISBN 978-9975-4307-9-1.
 11. OGLINDĂ, E., SOBOL, A. *Lingvistică contrastiv-tipologică*. Suport de curs. Chișinău: CEP USM, 2015. 160 p. ISBN: 978-9975-71-639-0.
 12. SAVIN-ZGARDAN, A. Locuțiuni verbale monosemantice ce redau o acțiune incipientă. În: *Intertext*, 2011, nr. 1-2, pp. 111-116. ISSN 1857-3711.
 13. Statistica Moldovei: *Activitatea instituțiilor de învățământ primar și secundar general în anul de studii 2024/25^{1,2}*. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, ©2025, [citat 30.01.2025]. Disponibil: https://statistica.gov.md/ro/activitatea-institutiilor-de-invatamant-primar-si-secundar-general-in-9454_61582.html.
 14. UNGUREANU, V. *Verbele tranzitive în limba română*. Chișinău: Inst. de Filologie, 2007. 188 p. ISBN 978-9975-9582-5-7.
- În limba franceză și engleză:**
15. BOONS, J.-P. La notion sémantique de déplacement dans une classification syntaxique des verbes locatifs. În: *Langue française*. Nr. 76. L'expression du mouvement. Paris: Armand Colin, 1987. pp. 3-4. ISSN 0023-8368.
 16. CELPAN-PATIC, N. Les verbes de mouvement et leurs structures (étude contrastive). În: *Multilingvism, interculturalitate și paradigme didactice în predarea limbilor străine*. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională, 30 noiembrie 2021. Chișinău : CEP UPSC, 2023. pp. 30-37. ISBN 978-9975-46-689-9.
 17. CHILIPAINE, F. *Morpho-syntaxe contrastive du verbe. Français-Chichewa (Malawi)*. Paris: Harmattan, 1994. 288 p. ISBN 978-2-7384-2314-0.
 18. CRISTEA, T. *Éléments de grammaire contrastive. Domaine français-roumain*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1977. 287 p.
 19. DEBYSER, F. La linguistique contrastive et les interférences. În: *Langue française*. Vol. 8 N°1. Apprentissage du français langue étrangère. Paris: Armand Colin, 1970, pp. 31-61.
 20. GREVISSE M., GOOSSE, A. *Le Bon usage. Grammaire française*. 14e édition. Bruxelles: ed. De Boeck, 2008. 1760 p. ISBN: 978-280-730-0699.
 21. GROSS, G. Pour une classification sémantique des verbes. În: *Les catégories verbales dans les langues romanes*. Actes du Colloque international, 25-27 février 2005. Sofia : CRU Romanistica, 2010. pp. 11-22. ISBN 978-954-354-003-7.
 22. LAMIROY, B. *Les verbes de mouvement en français et en espagnol. Étude comparée de leurs infinitives*. Amsterdam: J. Benjamins, 1983. 309 p. ISBN 9789027231215.
 23. Organisation Internationale de la Francophonie. *La langue française dans le monde*. Paris: Gallimard, 2022. 363 p. ISBN 978-2-07-297686-5.

24. STOSIC, D. La notion de «manière» dans la sémantique de l'espace [online]. În: *Langages*. 2009. Vol. 175, n° 3, pp. 103-121 [citat: 31.05.2022]. Disponibil: <https://doi.org/10.3917/lang.175.0103>.
25. TALMY, L. Lexicalization Patterns: Semantic Structure in Lexical Forms. În: *Language Typology and Syntactic Description 3: Grammatical Categories and the Lexicon*. / T. Shopen (ed.), Cambridge: Cambridge University Press, 1985. pp. 57-149.

În limba rusă:

26. ГАК, В. Г. *Теоретическая грамматика французского языка: синтаксис* / для институтов и факультетов иностранных языков. Москва: Высшая школа, 1981. 206 с.
27. КАРТАЛЯНУ, Т. *Синтагматика глаголов движения в современном молдавском литературном языке*. Автореф. дисс. на соиск. учен. степ. канд. филол. наук. Кишинев: Академия Наук МССР, 1985. 25 с.
28. ПЕРЕСЛЕГИНА, Е. Р. *Сопоставительный анализ русских и французских глаголов движения при обучении иностранных студентов русскому языку*. Дисс. на соиск. учен. степ. канд. педаг. наук. Нижний Новгород: Нижегородский гос. педагог. университет, 2002. 232 с.
29. ЯРЦЕВА, В. Н. *Контрастивная грамматика*. Москва: Наука, 1981. 111 с.

Dictionare:

30. *Dictionnaire de la langue française*. / Larousse [online]. [citat: 25.07.2024]. Disponibil: <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais>.
31. *Dicționarul explicativ al limbii române*. / Ediția a II-a, revăzută și adăugită [online]. București: Univers Enciclopedic, 2009, 1192 p. [citat 15.04.2021]. Disponibil: <https://dexonline.ro/>.
32. *Толковый словарь русского языка* [online]. [citat 21.07.2024]. Disponibil: <https://ozhegov.slovaronline.com/>.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI

Articole în reviste științifice

• în reviste din străinătate recunoscute

1. CELPAN-PATIC, N. Analogie et contrastivité en linguistique. În: *Buletinul Științific al Universității Tehnice de Construcții București Seria: Limbi Străine și Comunicare*, 1-2/IV/2011. București: Editura Conspress, 2011, pp. 42-45. ISSN: 2068-8202, eISSN: 2537-5040. Disponibil: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=527597>
- **în reviste din Registrul Național al revistelor de profil**
2. CELPAN-PATIC, N. Particularités sémantico-syntaxiques des constructions infinitives avec les verbes de mouvement (étude contrastive). În: *Intertext*, nr.3/4 (39/40) anul 10, 2016. pp. 60-65. ISSN 1857-3711, eISSN: 2345-1750. Cat. B. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/50452
3. CELPAN-PATIC, N. Metoda contrastivă și traducerea în glotodidactică. În: *Intertext*, 2016, nr.1/2 (37/38), anul 10, pp. 86-93. ISSN 1857-3711. Cat. B. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/j_nr_file/INTERTEXT_2016_1.2.pdf
4. CELPAN-PATIC, N. L'interprétation des relations spatiales entre les verbes de déplacement et leurs prépositions : une perspective interculturelle. În: *La Francopolyphonie*, 2015, nr. 2(10), pp. 284-293. ISSN 1857-1883. Cat. B. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/42172

5. CELPAN-PATIC, N. Analyse sémantico-pragmatique des verbes fréquentatifs de mouvement en français et en roumain. În: *La Francopolyphonie*, 2014, nr. 1(9), pp. 270-276. ISSN 1857-1883. Cat. B. Disponibil: https://ibn.idsi.md/en/vizualizare_articol/33254/dublincore
 6. CELPAN-PATIC, N. L'(in)transitivité des verbes de mouvement entre la tradition grammaticale et l'interculturalité (étude contrastive). În: *La Francopolyphonie*, 2012, nr. 1(7), pp. 295-300. ISSN 1857-1883. Cat. B. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/21226/dublincore
 7. CELPAN-PATIC, N. Sur la corrélation entre les notions de mouvement et de déplacement. În: *Intertext*, 2011, nr. 3-4, pp. 158-161. ISSN 1857-3711. Cat. C. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/14431
 8. CELPAN-PATIC, N. Les verbes de mouvement en roumain et en français classification sémantico-aspectuelle. În: *Intertext*, 2010, nr. 3-4, pp. 100-107. ISSN 1857-3711. Cat. C. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/14127
 9. CELPAN-PATIC, N. Le statut linguistique de l'infinitif autoprosopique et hétéroprosopique et leurs substituts en français et en roumain. În: *La Francopolyphonie*, 2008, nr. 3, pp. 290-302. ISSN 1857-1883. Cat. B. Disponibil: https://ibn.idsi.md/en/vizualizare_articol/15474/gscholar
- Articole în culegeri științifice**
- **în lucrările conferințelor științifice internaționale**
10. CELPAN-PATIC, N. L'utilisation de la méthode contrastive en classe de FLE hétérogène (le cas des structures verbales). În: *Știință și educație: noi abordări și perspective*. Materialele conferinței științifice internaționale, 21-22 martie 2024, seria XXVI, vol. 3, Științe umaniste. Chișinău: CEP UPSC, 2024. pp. 378-387. ISBN 978-9975-46-946-3. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/215006
 11. CELPAN-PATIC, N. La traduction pédagogique en classe de grammaire comme outil de remédiation. În: *Știință și educație: noi abordări și perspective*. Materialele conferinței științifice internaționale, 24-25 martie 2023, seria XXV, vol. 3, Științe umaniste și arte, științe exacte și ale naturii. Chișinău: CEP UPSC, 2023. pp. 242-249. ISBN 978-9975-46-787-2. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/189339
 12. CELPAN-PATIC, N. Statutul tipologic al limbilor (română, franceză, rusă) din perspectiva structurilor cu verbe mișcării. În: *Dimensiuni onto-lingvistice și curriculare ale evoluției limbii franceze contemporane: in honorem Ion GUȚU*, 6 mai 2022, Chișinău. Chișinău: CEP USM, 2022, pp. 135-143. ISBN 978-9975-159-72-2. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/170763
 13. CELPAN-PATIC, N. Interferența lingvistică în glotodidactică: cauze și condiții. În: *Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine*. Rezumatele comunicărilor de la Conferința științifică internațională, ed. 1, Chișinău, 26 noiembrie 2019. Chișinău: CEP UPSC, 2020, pp. 261-265. ISBN 978-9975-3408-5-4. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/182928/crossref
 14. CELPAN-PATIC, N. Despre gramaticalizarea semiauxiliarelor de mișcare (studiu contrastiv). În: *Probleme de didactică și gramatică ale limbilor moderne*. Actele Conferinței internaționale în memoriam Eugenia Pavel, Chișinău, 26 aprilie 2013. Chișinău: CEP USM, 2014. pp. 80-83. ISBN 978-9975-71-501-0.
 15. CELPAN-PATIC, N. Considerations sur l'analyse contrastive de certains verbes de mouvement (sur le matériel roumain-français). În: *Normă-Sistem-Uz: Codimensionare actuală*. Materialele Colocviului internațional de științe ale limbajului „Eugeniu Coșeriu” (Chișinău-Suceava-Cernăuți), ediția a XI-a Chișinău, 12-14 mai 2011, vol. I. Chișinău: CEP USM, 2012. pp. 405-410. ISBN 978-9975-71-217-0.
 16. CELPAN-PATIC, N. Analyse sémantico-syntaxique des verbes du mouvement en français et en roumain. În: *Lingvistica între cercetare și aplicare*. Actes du Colloque international organisé à l'occasion du 45-ième anniversaire du Département de Philologie Française « Grigore

Cincilei », de l'USM, 8 octombrie 2010, vol. 2. Chișinău: USM, 2011. pp. 286-291. ISBN 978-9975-71-129-6.

• **în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională**

17. CELPAN-PATIC, N. Les verbes de mouvement et leurs structures (étude contrastive). În: *Multilingvism, interculturalitate și paradigme didactice în predarea limbilor străine*. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională, 30 noiembrie 2021. Chișinău : CEP UPSC, 2023. pp. 30-37. ISBN 978-9975-46-689-9. Disponibil: <http://dir.upsc.md:8080/xmlui/handle/123456789/5714?show=full>
18. CELPAN-PATIC, N. L'enseignement des verbes de mouvement en approche contrastive. În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului*. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională ed. 24, 25 martie 2022, vol. 3. Chișinău: CEP UPSC, 2022. pp. 175-182. ISBN 978-9975-46-654-7. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/173910
19. CELPAN-PATIC, N. Les interférences morphosyntaxiques: le cas des verbes de mouvement. În: *Probleme ale științelor socio-umanistice și modernizării învățământului*. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională, 26 martie 2021, seria XXIII, vol. II. Chișinău: CEP UPSC, 2021. pp. 199-205. ISBN 978-9975-46-561-8. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/155532
20. CELPAN-PATIC, N. Unele aspecte ale structurilor cauzative cu verbele movendi. În: *Particularitățile lingvistice și funcționale ale lexicului și metodologia predării diferențiate a limbilor străine*. Materialele Conferinței cu participare internațională, 10 decembrie 2015. Chișinău : CEP UPSC, 2016. pp. 161-169. ISBN 978-9975-46-783-9.
21. CELPAN-PATIC, N. Particularități aspectuale ale verbelor de mișcare (studiu contrastiv). În: *Probleme actuale ale lingvisticii și glotodidacticii*. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională, 27 noiembrie 2014. Chișinău: CEP UPSC, 2015. pp. 128-135. ISBN 978-9975-115-59-9.
22. CELPAN-PATIC, N. Probleme de gramaticalizare a unor verbe de mișcare (studiu contrastiv). În: *Probleme actuale de lingvistică*. Materialele simpozionului științific cu participare internațională. In memoriam Acad. Nicolae Corlăteanu, 100 ani de la naștere, 15-16 mai 2015. Chișinău: CEP USM, 2015. pp 131-137. ISBN 978-9975-71-662-8.
23. CELPAN-PATIC, N. Unele structuri cu verbele movendi prepoziționale (pe material francez și românesc). În: *Probleme actuale de lingvistică română. In onorem professoris octogenario Anatol Ciobanu*. Materialele simpozionului cu participare internațională, 16-17 mai 2014. Chișinău : CEP USM, 2014. pp. 210-218. ISBN 978-9975-71-518-8.
24. CELPAN-PATIC, N. Particularités sémantico-fonctionnelles des verbes „de manière” de mouvement (en français et en roumain). În: *Connexions et perspectives en philologie contemporaine*. Actes du Colloque scientifique avec participation internationale organisé à l'occasion du 70-ieme anniversaire de Victor Banaru, 28 octobre 2011, tome 3. Chișinău: CEP USM, 2012. pp. 122-127. ISBN 978-9975-71-227-9.
- **în lucrările conferințelor științifice naționale**
25. CELPAN-PATIC, N. Structuri tranzitive cu verbele de deplasare (studiu contrastiv). În: *Rigoare exegetică și vocație pedagogică, in memoriam Elena Țau*. Materiale ale Conferinței științifice naționale, 17 martie 2022. Chișinău: CEP USM, 2022. pp. 95-104. ISBN 978-9975-62-481-7. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/170789
26. CELPAN-PATIC, N. Analiza contrastivă versus analiza erorilor. În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: Conferința științifică anuală a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”, 75 de ani de la fondare*, 20 martie 2015, seria 17, vol.2. Chișinău: CEP UPSC, 2015, pp. 114-119. ISBN 978-9975-46-240-2. Disponibil: https://ibn.idsi.md/en/vizualizare_articol/73256/datacite

27. CELPAN-PATIC, N. Considérations sur la méthode contrastive en linguistique. În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului*. Materialele Conferinței de totalizare a corpului profesoral-didactic pentru anul 2012. Chișinău: CEP UPSC, 2013. pp. 243-248. ISBN-978-9975-46-147-4.
28. CELPAN-PATIC, N. Quelques expressions phraséologiques avec les verbes de mouvement (étude comparée). În: *Probleme actuale ale științelor umanistice*. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor ale UPSC. Ediție jubiliară, vol. IX. Chișinău: CEP UPSC, 2010. pp. 232-238. ISBN 978-9975-46-065-1.
29. CELPAN-PATIC, N. Certains verbes de mouvement dans leurs constructions syntaxiques en français et en roumain. În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului: Conferința științifică anuală a UPS „Ion Creangă”*, 24-25 februarie 2009. Vol. II. Chișinău: CEP UPSC, 2009. pp. 355-362.

Teze în culegeri științifice

- **în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională**

30. CELPAN-PATIC, N. Rolul metodei contrastive în glotodidactica modernă. În: *Integrare prin cercetare și inovare*. Rezumate ale comunicărilor. Conferința științifică națională cu participare internațională. Științe umanistice, 10-11 noiembrie 2015. Chișinău: CEP USM, 2015. pp. 85-87. ISBN 978-9975-71-702-1.
31. CELPAN-PATIC, N. Capacités distributionnelles des structures avec les verbes de mouvement (en roumain et en français). În: *Creșterea impactului cercetării și dezvoltării capacității de inovare*. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională consacrată aniversării a 65-a a USM, 21-22 septembrie 2011, vol. I, Științe sociale. Chișinău : CEP USM, 2011. pp. 296-298. ISBN 978-9975-71-136-4.

- **în lucrările conferințelor științifice naționale**

32. CELPAN-PATIC, N. Rolul lingvisticii contrastive în didactica limbilor și literaturilor străine. În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului*. Materialele Conf. șt. anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”, vol. 2. Chișinău: CEP UPSC, 2014. pp. 247-253. ISBN 978-9975-46-199-3. Disponibil: <http://dir.upsc.md:8080/xmlui/handle/123456789/616>
33. CELPAN-PATIC, N. Analiza semantico-sintactică a unor verbe de mișcare în franceză și română. În: *Dezvoltarea cercetării științifice, promovarea și cultivarea creativității și a inovării în procesul instruirii academice*. Rezumatele comunicărilor. Conferința științifică dedicată aniversării a 64-a de la fondarea Universității de Stat din Moldova, 5 mai, 2010. Chișinău: CEP USM, 2010. pp. 250-251. ISBN 978-9975-71-021-3.
34. CELPAN-PATIC, N. Considerații privind infinitivul după unele „verba movendi” (pe material francez - român). În: *Cercetare și inovare – perspective de evoluție și integrare europeană*. Rezumatele comunicărilor. Conferința științifică a masteranzilor și doctoranzilor. Științe socioumanistice. Chișinău: CEP USM, 2009. pp. 85-86. ISBN 978-9975-70-865-4.

Lucrări științifico-metodice și didactice

- **manuale pentru învățământul preuniversitar**

35. CIOBANU, Z., IURIN, I., CELPAN-PATIC, N., RANGA, L. *Manuel de langue française B1.2, 11e classe*. Chișinău: Prut, 2021. 164 p. ISBN 978-9975-54-541-9. Disponibil: <https://www.scribd.com/document/540678045/XI-Limba-Franceza-nivelul-B1-2-a-2020>

- **manuale pentru învățământul universitar**

36. CELPAN-PATIC, N., DONOAGĂ, D. *Typologie comparée des langues romanes : parties de discours. Théorie et pratique*. Chișinău: Tipogr. UPS „Ion Creangă”, 2022. 115 p. ISBN 978-9975-46-616-5.
37. CELPAN-PATIC, N. *Histoire des langues romanes : Support de cours : Théorie et pratique*. Chișinău : Tipogr. UPS „Ion Creangă”, 2018. 69 p. ISBN 978-9975-46-362-1. Disponibil: <http://dir.upsc.md:8080/xmlui/handle/123456789/1310?show=full>

ADNOTARE

Celpan-Patic Natalia. STUDIU CONTRASTIV-TIPOLOGIC AL STRUCTURILOR CU VERBELE MIȘCĂRII ÎN LIMBILE ROMÂNĂ, FRANCEZĂ ȘI RUSĂ, teză de doctor în filologie, specialitatea 621.05. - Semiotică, Semantică, Pragmatică, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 2025.

Structura tezei este constituită din adnotările în limbile română, engleză, și rusă, introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 338 de titluri, 150 de pagini text de bază, 23 de tabele, 20 de figuri, 4 anexe, declarația privind asumarea răspunderii și CV-ul autorului. Rezultatele cercetării au fost reflectate în 34 de lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: *verb de mișcare, lingvistică contrastivă, clasificare semantică, structură semantică, structură sintagmatică, traducere, interferență lingvistică, limba română, limba franceză, limba rusă.*

Scopul lucrării rezidă în identificarea și analiza trăsăturilor semantice și a potențialului sintagmatic al verbelor de mișcare în limbile română, franceză și rusă, prin evidențierea asemănărilor și deosebirilor în utilizarea structurilor formate cu aceste verbe.

Obiectivele cercetării includ: investigarea aportului lingvisticii contrastive la noile direcții ale cercetării lingvistice și evidențierea rolului metodei contrastiv-tipologice aplicate la studiul fenomenelor de limbă; analiza statutului tipologic al limbilor română, franceză și rusă prin prisma structurilor cu *verbele mișcării*; delimitarea trăsăturilor semantice ale *verbelor de mișcare*; stabilirea criteriilor de clasificare a *verbelor de mișcare* din diverse perspective: morfologică, semantică, valențială, tipologică; studiul comportamentului sintactico-semantic al *verbelor de mișcare* din perspectiva trăsăturilor de tranzitivitate și cauzativitate; determinarea tipologiei structurilor cu *verbele mișcării* în cele trei limbi studiate prin evidențierea simetriei și asimetriei lor, a interferențelor lingvistice ce pot surveni în procesul utilizării lor în comunicarea orală sau scrisă; formularea unor recomandări glotodidactice pentru cercetători și profesori de limbi străine, în contextul actual de modernizare a educației lingvistice.

Noutatea și originalitatea științifică este determinată de faptul că studiul reprezintă o primă încercare de a realiza o analiză semantică și sintagmatică a structurilor cu verbele mișcării în limbile română, franceză și rusă dintr-o perspectivă contrastivă și, totodată, printr-o abordare interdisciplinară, integrând finalități lingvistice, didactice și traductologice.

Rezultatele obținute care contribuie la soluționarea unei probleme științifice importante se manifestă în faptul că în cadrul acestui studiu contrastiv a fost realizată o cercetare complexă și multiaspectuală a particularităților semantice și sintactice ale verbelor de mișcare în limbile română, franceză și rusă, ceea ce a condus la identificarea și analiza asemănărilor și diferențelor dintre structurile cu verbe de mișcare din limbile vizate în scopul evitării interferențelor lingvistice care pot apărea în procesul de predare-învățare sau de traducere.

Semnificația teoretică a investigației constă în sinteza teoriilor de lingvistică contrastivă și de aplicare a metodei contrastive în studiul fenomenelor lingvistice în descrierea structurii semantice a verbelor de mișcare, în formularea unor criterii de clasificare semantică a verbelor de mișcare și în realizarea unei analize detaliate a particularităților combinatorii ale structurilor cu aceste verbe în limbile română, franceză și rusă.

Valoarea aplicativă a cercetării se manifestă în posibilitatea utilizării pe larg a rezultatelor obținute în predarea unor discipline precum *Introducere în lingvistică, Istoria limbilor romanice, Tipologia comparată a limbilor, Traductologie și Gramatica contextuală.*

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin prezentarea lor în cadrul unor conferințe naționale și internaționale, fiind publicate în culegeri de materiale și reviste de specialitate. Tema cercetată se regăsește reflectată în 34 de publicații științifice. Rezultatele au fost integrate în două suporturi de curs pentru învățământul superior și într-un manual de limba franceză pentru învățământul preuniversitar, care au fost publicate și aplicate cu succes.

АННОТАЦИЯ

Челпан-Патик Наталья. КОНТРАСТИВНО-ТИПОЛОГИЧЕСКОЕ ИЗУЧЕНИЕ СТРУКТУР С ГЛАГОЛАМИ ДВИЖЕНИЯ В РУМЫНСКОМ, ФРАНЦУЗСКОМ И РУССКОМ ЯЗЫКАХ, диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук, специальность 621.05. – Семиотика, Семантика, Прагматика, Государственный Университет Молдовы, Кишинев, 2025.

Структура диссертации включает аннотации на румынском, английском, и русском языках, список аббревиатур, таблиц и фигур, введение, 3 главы, общие выводы, библиографию (338 наименований), 150 страниц основного текста, 23 таблицы, 20 фигур, 4 приложения, декларацию и резюме автора. Результаты исследования опубликованы в 34 научных работах.

Ключевые слова: *глагол движения, контрастивная лингвистика, семантическая классификация, семантическая структура, синтагматическая структура, перевод, языковые интерференции, румынский язык, французский язык, русский язык.*

Цель статьи заключается в выявлении и анализе семантических особенностей и синтагматического потенциала глаголов движения в румынском, французском и русском языках, а также в выделении сходств и различий в использовании структур, образованных с этими глаголами.

Задачи исследования включают: анализ вклада контрастивной лингвистики в современные направления лингвистических исследований и определение роли контрастивно-типологического метода в изучении языковых явлений; анализ типологического статуса румынского, французского и русского языков с точки зрения конструкций с глаголами движения; выявление семантических признаков глаголов движения и установление критериев их классификации с морфологической, семантической, валентной и типологической точек зрения; изучение синтаксико-семантического поведения этих глаголов в аспекте транзитивности и каузативности; определение типологии конструкций с глаголами движения в трёх исследуемых языках на основе выявления их симметрий, асимметрий и возможных интерференций при устной и письменной коммуникации; предложение лингвистических и методических рекомендаций для исследователей и преподавателей иностранных языков в условиях модернизации языкового образования.

Научная новизна и оригинальность исследования заключаются в том, что оно представляет собой первую попытку провести семантический и синтагматический анализ структур с глаголами движения в румынском, французском и русском языках с контрастивной точки зрения, а также с использованием междисциплинарного подхода, интегрирующего лингвистические, дидактические и переводческие цели.

Полученные результаты, способствующие решению важной научной проблемы, проявляются в том, что в рамках данного сопоставительного исследования было проведено комплексное и многоаспектное исследование семантических и синтаксических особенностей глаголов движения в румынском, французском и русском языках, что позволило выявить и проанализировать сходства и различия между конструкциями с глаголами движения в целевых языках, с целью избежания языковых интерференций, которые могут возникнуть в процессе преподавания и перевода.

Теоретическая значимость исследования заключается в синтезе теорий контрастивной лингвистики и применении контрастивного метода при изучении языковых явлений, описывая семантическую структуру глаголов движения, формулировании критериев семантической классификации глаголов движения и проведении детального анализа комбинаторных особенностей структур с этими глаголами в румынском, французском и русском языках.

Прикладная ценность исследования заключается в возможности широкого использования полученных результатов при преподавании таких дисциплин, как *Введение в языкознание, История романских языков, Сравнительная типология языков, Переводоведение и Контекстуальная грамматика.*

Реализация научных результатов осуществлялась путем их представления на национальных и международных конференциях, публикации в сборниках материалов и специализированных журналах. Исследуемая тема отражена в 34 научных публикациях. Результаты были интегрированы в два учебных пособия для высшего образования и учебник французского языка для довузовской подготовки, которые были опубликованы и успешно применены.

ANNOTATION

Celpan-Patic Natalia. CONTRASTIVE-TYPOLOGICAL STUDY OF STRUCTURES WITH VERBS OF MOVEMENT IN ROMANIAN, FRENCH AND RUSSIAN LANGUAGES, PhD thesis in philology, specialty 621.05. - Semiotics, Semantics, Pragmatics, State University of Moldova, Chisinau, 2025.

The structure of the thesis consists of annotations in Romanian, English, and Russian, an introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, a bibliography with 338 titles, 150 pages of core text, 23 tables, 20 figures, 4 appendices, a declaration of responsibility, and the author's CV. The research results were reflected in 34 scientific papers.

Keywords: *motion verb, contrastive linguistics, semantic classification, semantic structure, syntagmatic structure, translation, linguistic interference, Romanian language, French language, Russian language.*

The purpose of this paper is to identify and analyze the semantic features and syntagmatic potential of motion verbs in Romanian, French, and Russian, highlighting the similarities and differences in the structures formed with these verbs.

The objectives of this research include: identifying the contribution of contrastive linguistics to the new directions of linguistic research and highlighting the role of the contrastive-typological method applied to the study of language phenomena; analysing the typological status of Romanian, French, and Russian through the lens of structures with motion verbs; delineating the semantic features of motion verbs; establishing criteria for the classification of motion verbs from morphological, semantic, valency-based, and typological perspectives; studying the syntactic-semantic behaviour of motion verbs in terms of transitivity and causativity; determining the typology of structures with motion verbs in the three languages studied by identifying their symmetry and asymmetry, as well as the linguistic interferences that may arise in oral and written communication; and formulating linguistic and pedagogical recommendations for researchers and foreign language teachers in the current context of modernising language education.

The scientific novelty and originality of this study lie in the fact that it represents the first attempt to conduct a semantic and syntagmatic analysis of structures involving motion verbs in Romanian, French, and Russian from a contrastive perspective. At the same time, it adopts an interdisciplinary approach, integrating linguistic, didactic, and translational objectives.

The results obtained contribute to solving an important scientific problem by providing a comprehensive and multi-faceted analysis of the semantic and syntactic characteristics of motion verbs in Romanian, French, and Russian within this contrastive study. This research has led to the identification and examination of similarities and differences in motion verb structures across the target languages, aiming to prevent linguistic interferences that may arise in the processes of teaching, learning, and translation.

The theoretical significance of this investigation lies in synthesizing theories of contrastive linguistics and applying the contrastive method to the study of linguistic phenomena. It contributes to describing the semantic structure of motion verbs, formulating criteria for their semantic classification, and conducting a detailed analysis of the combinatorial properties of structures involving these verbs in Romanian, French, and Russian.

The practical value of the research The applied value of this research is reflected in its potential for broad implementation in teaching subjects such as *Introduction to Linguistics, History of Romance Languages, Comparative Typology, Translation Studies* and *Contextual Grammar*.

The implementation of the scientific results was achieved through presentations at national and international conferences, as well as publications in collections of materials and specialized journals. The topic of the research is reflected in 34 scientific publications. The results were integrated into two higher education course materials and a French language textbook for pre-university education, all of which were published and successfully applied.

CELPAN-PATIC NATALIA

**STUDIU CONTRASTIV-TIPOLOGIC AL STRUCTURILOR
CU VERBELE MIȘCĂRII
ÎN LIMBILE ROMÂNĂ, FRANCEZĂ ȘI RUSĂ**

621.05. – SEMIOTICĂ, SEMANTICĂ, PRAGMATICĂ

Rezumatul tezei de doctor în filologie

Aprobat spre tipar: 26.05.2025

Formatul hârtiei 60x84 1/16

Hârtie offset. Tipar offset

Tiraj: 50 ex.

Coli de tipar: 2.0

Comanda nr. 121/27

Centrul Editorial-Poligrafic al USM
Str. Al. Mateevici, 60, Chișinău, MD-2009, Republica Moldova